

МАТЕРІАЛИ ДО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА ІВАНА ЛЕВИЦЬКОГО ЯК ДЖЕРЕЛО МУЗИЧНОЇ БІОГРАФІСТИКИ

Ольга Осадця

завідувач відділу наукових досліджень творів образотворчого мистецтва
Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів
ЛННБ України ім. В. Стефаника, канд. мистецтвознавства

Подано характеристику музичних матеріалів до біографічного словника І. О. Левицького, які зберігаються у відділі рукописів ЛННБ України ім. В. Стефаника і містять не лише власне українські імена, а й імена музикантів інших народів, які жили й працювали в Україні або мали опосередкований стосунок до неї. Матеріали стануть вагомим чинником для поглиблення джерельної бази українознавчих музично-історичних студій.

Ключові слова: музична лексикографія, музична біографістика, біографічні довідники, біографічний словник.

The article contains description of the musical material of the biographical Dictionary I. O. Levitsky, which are preserving in the manuscript department of Vasil Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine. The dictionary includes not only private Ukrainian names, but the names of musicians and other people who lived and worked in Ukraine, or have indirect relation to it. Materials will be an important factor for the deepening of sources of Ukrainian musical and historical studies.

Keywords: musical lexicography, musical biographical, biographical reference books, biographical dictionary.

Дана характеристика музикальних матеріалів к біографіческому словарю І. О. Левицького, которые хранятся в отделе рукописей ЛННБ Украины им. В. Стефаника и содержат не только собственно украинские имена, но и имена музыкантов других народов, живших и работавших в Украине или имевших опосредованное отношение к ней. Материалы станут весомым фактором для углубления источниковедческой базы украинских музыкально-исторических исследований.

Ключевые слова: музыкальная лексикография, музыкальная биографистика, биографические справочники, биографический словарь.

Розгалужена система дисциплін історичного музикознавства й музична лексикографія утверджуються у статусі пріоритетних розділів сучасної української музикознавчої науки, на які опирається наймасштабніший сьогодні її розділ — україністика [30, с. 107]. Лексикографія пов'язана зі створенням музичних довідкових видань (словників, довідників, енциклопедій та ін.) та опрацюванням їх теоретичних засад [14]. Оскільки основний принцип цих видань — розташування матеріалу в алфавітному порядку, перефразувавши відомий афоризм Анатолія Франса, можемо стверджувати, що «музична лексикографія — це музичний світ, розташований за алфавітом». При цьому відбір музичних явищ теперішнього і минулого часу, висвітлення історичних подій і фактів, їх естетична оцінка визначаються досягненнями музикознавства (й інших суміжних дисциплін, зокрема лексикографії) певної історичної епохи та відображають її ідейний і науковий рівень. І чим вищий цей рівень — тим розгалуженіша система галузевої музичної лексикографії. На кінець ХХ ст. загальний стан її розвитку в світі засвідчує «Бібліографія музичної лексикографії» Джеймса Б. Кувера (James B. Coover), яка охоплює 1 801 позицію різноманітних музичних словників та енциклопедій [42].

На сучасному етапі розвитку української лексикографії простежуємо зацікавлення біографічними довідниками, наявність яких є своєрідним «портретом» нації, яка прагне заявити перед світом про свої досягнення в науці, культурі та мистецтві [22; 37]. Йдеться про розгортання в мережі Інтернет «Українського національного біографічного архіву» (УБА), над реалізацією якого працює Інститут біографічних досліджень у складі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [38]. Під час його створення виявилося властиве нині всім гуманітарним наукам посилення персоналістичного аспекту досліджень, безумовно, пов'язане також із поверненням із забуття або іншим баченням багатьох діячів української музичної культури.

Успішній реалізації проекту УБА сприятиме також опрацювання біографічних словників спеціального галузевого спрямування, зокрема — з української довідкової музичної біографістики [4]. Цей напрям співвідносний із національною українською біографістикою, музикознавством і лексикографією і відповідає всім основоположним їх принципам [5, с. 111].

У світовій практиці біографічні довідники осіб, пов'язаних із музикою, мають давню традицію. Від середини XVIII ст. їхні біографії усвідомлювались як важливий чинник історії музики. В процесі розвитку музикознавства й лексикографії була сформована певна система біографічних довідників, відтак за широтою охоплення матеріалу вони поділяються на загальні (міжнародні, національні без часового обмеження) й спеціальні (за тематикою, типом виконавців тощо)*.

Перші спроби створення ретроспективного біографічного словника в музичній галузі здійснив Зіновій Лисько** [11; 12, с. 204-205]. У 1947 р., перебуваючи в таборі для переміщених осіб у Міттенвальді (Австрія), З. Лисько оформив довідник — «Український музичний лексикон» [20]. Роман Савицький, дослідник творчості З. Лиська, так характеризує цей довідник: «...праця [...] нині представляє радше історичну ніж практичну цінність. Матеріал універсальний (хоч схематичний і застарілий), включає чимало музичних термінів та музик України і інших країн світу. Біографії короткі, це властиво не гасла, а коротенькі довідки» [31, с. II]. З того самого періоду походять два інших машинописи З. Лиська:

* Наведемо окремі з них: *Mattheson J.* Grundlage einer Ehren-Pforte. — Hamburg, 1740; *Gerber E. L.* Historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler. — Тл. 1-2. — Лpz., 1790–1792; *Його ж:* Neues historisch biographisches Lexikon der Tonkünstler. — Тл. 1-4. — Лpz., 1812–1814; *Fétis F. J.* Biographie universelle des musiciens et bibliographie générale de la musique. — V. 1-8. — Brux., 1837–1844; *Eitner R.* Biographisch-bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten der christlichen Zeitrechnung bis zur Mittedes 19. Jahrhunderts. — Bd. 1-10. — Лpz., 1900–1904; Bd. 1-11. — Graz., 1959–1960; *Baker Th.* Biographical dictionary of musicians. — N. Y., 1900, 1940 (Suppl., by N. Slonimsky, 1949), 1958 (ed. N. Slonimsky, Suppl., 1965), 1965 (Suppl., 1971).

Sowinski A. Les musiciens polonaises et slaves anciennes et modernes. Dictionnaire biographique. — Paris, 1857; *Його ж:* Słownik muzyków polskich dawnych i nowoczesnych. — Paris, 1874; *Chybiński A.* Słownik muzyków dawnej Polski do roku 1800. — Kraków, 1949; *Szulc Z.* Słownik lutników polskich. — Poznan, 1953; *Chomiński J.* Słownik muzyków polskich. — Т. 1-2. — Kraków, 1964–1967.

** **Лисько Зіновій** (11 листопада 1895, Ракобути — 3 червня 1969, Нью-Йорк) — український композитор, музикознавець і фольклорист.

«Матеріяли до бібліографії та історії української музики» [18] та «Матеріяли до бібліографії української музики» [19], над яким автор працював упродовж 1947–1961 рр. Ці праці у формі алфавітного словника, які дають матеріал із численними посиланнями до використаних джерел, досі неопубліковані.

Особливий внесок у справу укладання словників і розробку термінології здійснив О. Залеський* [11]: у 1925 р. видав «Музичний словник», згодом — «Малу українську музичну енциклопедію», опубліковану частинами у журналі «Вісті», США, 1968 р., а у 1971 р. як окреме видання — у Мюнхені [23]. Енциклопедія була першим такого роду виданням українською мовою і містила відомості з теорії та історії музики, будову та походження українських народних інструментів (близько 1 200 гасел). Особливо цінними є відомості про митців діаспори та України [11, с. 32]. У передмові до видання автор-упорядник підкреслює: «Випускаючи у світ Малу Українську Музичну Енциклопедію (дотепер першу українською мовою), хочу допомогти тим, які цікавляться музикою й шукають пояснень різних музичних висловів, чи, хоч коротеньких відомостей про українських музичних мистців і діячів. Скласти — хоч і малу — муз. енциклопедію на чужині, де немає потрібних джерел, справа не легка, тому ця праця не може бути повною і без «недотягнень» [23, с. 7]. Однак, незважаючи на недосконалість, енциклопедія О. Залеського є важливим внеском у розбудову української музичної лексикографії.

У радянський період окремі імена українських музикантів — композиторів, виконавців, диригентів, педагогів було представлено на сторінках багатьох енциклопедій, біографічних і біобібліографічних словників і покажчиків, однак багато імен замовчували, а знання про них суттєво деформували [2; 3; 32-34; 39].

У час незалежності України стало можливим аналітично-критичне осмислення фактів життєдіяльності багатьох обдарованих українських музикантів, широка популяризація біографічних знань у вигляді біографічних довідників [6; 9; 10; 15-17; 25-29; 35; 40; 43].

---

* **Залеський Осип** (16 квітня 1892, с. Тросянець Малий, тепер Золочівський р-н, Львівська обл. — 13 березня 1984, Баффало, США) — укр. галицький педагог, композитор, диригент, літературознавець, видавець.

Напрацьований у цих виданнях біографічний матеріал значною мірою увійшов до «Української музичної енциклопедії» [36]. Вихід у світ цих видань був складовою широкого й потужного процесу створення довідково-інформаційних розробок у всіх галузях мистецтвознавства, розвитку української енциклопедистики, біографістики в цілому, що в умовах останнього двадцятиліття має здобутки більші, ніж за всю радянську добу. Але навіть разом усі ці видання — це ще не український музично-біографічний словник.

Серед причин такого становища дослідник Олена Бугаєва слушно називає те, що з об'єктивних причин українська музична біографістика (як і її довідкова галузь), на жаль, стоїть лише на порозі усвідомлення себе як окремого напряму музикознавства та лексикографії й практично перебуває на етапі свого становлення, відтак — вироблення теоретико-методологічних і методичних засад [5, с. 110]. Адже поява музично-біографічного словника — це підсумування нагромадженого фахового досвіду, інформації, джерел тощо. Крім цього, музична галузь біографістики характеризується своєю особливою історією, специфікою функціонування у вітчизняному соціокультурному просторі, розуміння яких можливе лише за відмови від механічного (калькового) перенесення процесів державницьких і суспільно-політичних на сферу музичного мистецтва. Відтак створені в Україні музично-довідкові біографічні видання не укладаються у загально прийняту періодизацію довідкової біографістики [21].

Незаперечною умовою укладання українського музично-біографічного словника, попри інші складові, є наявність належної джерельної бази для написання біографічної статті. Це, своєю чергою, зумовлює потребу постійного розширення списку джерел, включених до науково-інформаційного вжитку, передусім документальних, що зберігаються у бібліотеках, музеях, архівах, приватних колекціях. Вагоме місце серед них належить біографічним документальним матеріалам, які зібрав І. О. Левицький — один із основоположників української біографістики, «батько української бібліографії», за висловом Ю. Меженка [7; 8, с. 7; 13; 24]. Наукова вартість «Матеріалів до біографічного словника І. О. Левицького» не підлягає сумніву й дає підставу для привернення уваги музикознавців до його музичних матеріалів для подальшого їх використання й поповнення джерельної бази різнопрофільних музикознавчих досліджень.

Йдеться про українську музичну біографістику, яка, традиційно перебуваючи в руслі інтересів істориків-музикознавців і будучи складовою історії української музики, тісно пов'язана з історією національного музичного мистецтва, сферою духовної культури нашої країни. Звернення до цієї галузі набуває особливої ваги саме сьогодні, у період побудови нової України і визнання громадянським суспільством її національних пріоритетів [5, с. 109-110].

Дослідники ще мало звертаються за інформацією до джерельної бази, яку зібрав І. О. Левицький. Для прикладу назвемо публікацію біографічного матеріалу «Антін Лужецький. Автобіографія [1]»; матеріали до біографічного словника є основою періодично поповнюваного словника музикантів України давньої доби (українських церковних співців, композиторів і музик), над яким упродовж останніх сорока літ працює відомий музикознавець-медієвіст Ю. Ясіновський [41].

Для характеристики музичної тематики ми виокремили 127 одиниць збереження із «Матеріалів до біографічного словника І. О. Левицького», кожна з яких відповідає одній персоналії діячів музичної культури (їх перелік подаємо у Додатку). Характеризуючи музичні матеріали із цього «Словника», ми дійшли таких висновків:

1) у ньому відображено більш або менш повні відомості про більшість діячів, які були причетні до українського музичного життя Галичини, Буковини, Закарпаття останньої третини XVIII — першої третини XX ст.: композиторів, співаків (світських і церковних), виконавців — інструменталістів, диригентів, діячів західноукраїнського театру, які спричинилися до діяльності музичної його складової, видавців; при цьому критерій відбору імен був один — постать мала бути цікавою. Відсутність деяких імен пояснюється, ймовірно, тим, що більшість осіб, до яких звертався Левицький з проханням прислати відповідь на питальник, не відповіло [24, с. 45];

2) у переліку імен є чимало маловідомих й невідомих досі діячів українського музичного мистецтва, які зробили свій посильний внесок у його розвиток і імена яких не містять сучасні музичні довідники (наприклад І. Борух, І. Владимир, М. Гетьман, С. Гомюк, Й. Гуревич та ін.);

3) матеріали містять не лише власне українські імена, а й імена музикантів інших народів, які жили й працювали в Україні (Гуневич,

Нанке, Неронович, Серсавій, Седляк, Ліпінський), або мали опосередкований стосунок до неї (Гайдн, Вагнер, Монюшко);

4) особові папки музикалій є різні за повнотою та опрацюванням матеріалу. Переважає обсяг 1-2 арк. — здебільшого пресових матеріалів, рідше трапляються більші обсяги й різновиди: Бачинський (255 арк. — матеріали до музичних вистав театру «Руської Бесіди»), Біберович (81 арк.), Бажанський (77 арк.), Вахнянин (61 арк.), Воробкевич (57 арк.), Моленцький (33 арк.), Крушельницька (23 арк.), Мишуга (23 арк.), Пасічинський (22 арк.), Матюк (20 арк.);

5) складовими одиниці збереження у різних пропорціях є біографічні матеріали, переважно у рукописах, списки музичних творів (для композиторів), бібліографія літератури про персоналію, здебільшого у вирізках і виписках, листи-автографи, ілюстративні матеріали тощо;

6) більшість зібраних матеріалів — це виписки і вирізки з тогочасної періодичної преси, які містять оперативну інформацію про місце перебування особи, виступи виконавців, видання музичних творів, музично-театральні вистави тощо. І. О. Левицький прекрасно усвідомлював, що тогочасна преса є найбагатшим і найрізноманітнішим джерелом для дослідження історії західноукраїнських земель [8, с. 43];

7) «Словник» подає невідомі й маловідомі джерела до життєтворчості персоналій, зокрема автобіографічні матеріали як основу для точного життєпису персоналії (Бажанського, Гушалевича, Лужецького, Нероновича, Пачовського, Полотнюка); епістолярій (листи Воробкевича, Гуневича Курмановича, Курпяка, Левицької, Лужецького, Полотнюка, Сінгалеви́ча до І. О. Левицького); іконографію (фотопортрети Я. Богдана, Є. Якубовича), значення й цінність яких дуже великі.

Викладене вище дає змогу стверджувати, що потреби української музикознавчої науки настійно вимагають створення музично-біографічного словника, який відповідав би сучасному рівневі науково-довідкової літератури. Можна бути переконаним, що тоді, коли на порядку дня практично стоятиме питання створення такого словника, серед його джерел одне з перших місць займатимуть матеріали видатного українського бібліографа Івана Омеляновича Левицького.

Перелік персоналій музичних діячів

2. [Абрысовський Савин] Абрысовській (Абрысовській, Абриссовській, Abryssowskyj) (1884–1900) — укр. композитор, художник. — Подано: біографія; перелік видань муз. творів; література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

41. *Андрейко* Дмитрій (1864–1888) — укр. композитор, хоровий диригент. — Подано: біографія; перелік видань муз. творів; література про особу (виписки і вирізки з преси); рукописи: лист І. Курмановича (29/5.1897) з інформацією про Д. Андрейка. — 5 арк. + арк. За.

74. [Бажанський Порфирій] Бажанській (Бажаньській, криптонім: П. Б.) — укр. композитор, фольклорист, диригент, священник. — Подано: біографія; перелік видань муз. творів; література про особу (виписки з преси); рукописи: листи Г. Полотнюка, пароха І. Курпяка, І. Сінгалеви́ча, рукопис П. Бажанського стосовно родини Бажанських; «Автобіографічні записки Порфирія Бажанського» з бібліографією. — 77 арк.

102. *Барабаш* Олексій — церковний співак (с. Старі Богородчани). — Подано: біографія; публікації особи; література про особу (виписки і вирізки з преси). — 32 арк.

129. *Барнич* Теодор — церковний співак. — Подано: біографія. — 4 арк.

169. *Бачинський* Омелян Васильович (1833–1907) — укр. актор, режисер, директор театру «Руської Бесіди». — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 255 арк.

193. *Безезовський* Антим — церковний співак (м. Чернівці). — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

203. [Біберович Іван] Биберовичъ Іванъ (1854–1920) — укр. актор, режисер, театральний діяч. — Подано: біографія; публікації особи; література про особу (виписки і вирізки з преси). — 81 арк. — Інформація про музичні вистави.

315. [Богдан Яков Костянтинович] (1866 – ?) — церковний співак (с. Подзахаричі коло Вижниці). — Подано: біографія; література про особу (виписки і вирізки з преси); ілюстрація портрета особи. — 3 арк.

327. *Бойкевич* Ілля — церковний співак з Рогатина. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

351. *Борковський* Григорій — укр. оперний співак. — Подано: біографія; література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

369. [Бортнянський] Бортнянській (Бортнянській) Дмитро Степанович (1751–1825) — укр. і рос. композитор. — Подано: біографія; література про особу (виписки і вирізки з преси). — 6 арк.

370. *Борух* Іван — укр. хоровий диригент і вчитель (Оліфант-Па, Північна Америка). — Подано: біографія; література про особу (вирізка з преси). — 2 арк.

428. *Бучацька* (Флоріані-Збіржховська) — укр. оперна співачка. — Подано: біографія; література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

440. [*Вагнер* Ріхард] Вагнерь Ришардь (1813–1883) — нім. композитор, диригент, публіцист. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 2 арк.

468. *Вахнянин* Анатоль (Наталь) Климович (1841–1908) — укр. композитор, муз.-громадський діяч, письменник. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси); ілюстрація портрета особи. — 61 арк.

551. *Вінцовський* (Ярославенко) Ярослав Дмитрович (1880–1958) — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

529. *Вітошинський* Антоній Петрович (1850–1896) — укр. артист театру. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

538. *Вітошинський* Модест Петрович (п. 1901) — укр. концертний співак. — Подано: література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

554. *Владимир* Іван — церковний співак (м. Ужгород). — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

590. *Волошко* — укр. оперний співак. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

597. *Вольський* Іоан (Іван) — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 103»). — 1 арк.

607. *Воробкевич* Сидір (Ісидор) Іванович (1836–1903) — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси); рукописи: Лист до І. О. Левицького від 8.08.1896; програма концерту від 30.06 (12.07) 1896 з інф. про виконання творів композитора. — 57 арк.

635. [*Гайдн* Йозеф] Гайндль Йосип — австр. композитор. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

660. *Ганінчак* Роман — укр. композитор, артист, учасник муз. вечорів. — Подано: література про особу (виписки з преси). — 3 арк.

698. *Гарматій* Іван — священник, автор статті «В справі науки нашого хорального співу по наших селах». — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

723. *Гетьман* Микита (1809–1891) — укр. хоровий диригент у церкві Св. Юра у Львові. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

767. *Гнатюк* Володимир (1871–1926) — укр. фольклорист, етнограф, літератор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси та кн. видань). — 12 арк.

802. *Гомюк* Сидір — укр. композитор, студент медицини і член тов. «Буковина» (Відень). — Подано: література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

816. *Горняк* — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

862. *Григорович* Іван (псевд. — Ян Яніцький; 1876–1937) — укр. актор, співак (тенор), виступав у театрі «Руської Бесіди», Миському театрі під дирекцією Т. Павліковського. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

867. *Гриневецький* Іван Миколайович (1850–1889) — укр. актор, режисер. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 12 арк.

901. *Губчак* Михайло — директор театру «Руської бесіди». — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 6 арк.

902. *Гудак* Георгій — хоровий диригент (м. Пряшів). — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 2 арк.

928. *Гуневич* Мар'ян — пол. композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси); рукописи: лист до І. О. Левицького. — 2 арк.

933. *Гуркевич* Йосип — укр. самодіяльний композитор (м. Старий Самбір). — Подано: література про особу (виписка з преси). — 2 арк.

941. *Гушалевич* Євген Іванович (1864–1907) — укр. співак (тенор). — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси); рукопис: автобіографічна замітка. — 19 арк.

989. *Дем'янович* Андрій — укр. хоровий диригент в церкві Св. Варвари у Відні. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1092. *Дорундяк* — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1134. *Дуркот* П. О. — укр. композитор, укладач нотних збірників. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1149. *Дяков* — скрипаль. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1214. *Закревський* Юліан — оперний співак. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 2 арк.

1303. *Івануса* — керівник хору львівської ставропігійської бурси. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

1304. *Іванцев* Іван (1863–1893) — керівник хору Львівської духовної семінарії. — Подано: література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

1374. *Карпінський* Петро — артист, співак. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1403. *Керницький* — артист театру. — Подано: література про особу (вирізка і виписки з преси). — 2 арк.

1419. *Кипріян Іван* (1856–1924) — укр. церковний композитор, священник. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

1436. *Кишакевич* Йосиф Маркелович (1872–1953) — укр. композитор, хоровий диригент, педагог. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 11 арк.

1498. *Козак* Іларій П. — співак (ліричний тенор). — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 2 арк.

1531. *Колесса* Філарет Михайлович (1871–1947) — укр. фольклорист, музикознавець, композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 12 арк.

1566. *Копко* Максим (1859–1919) — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 14 арк.

1679. *Крушельницька* Соломія Амвросіївна (1872–1952) — укр. співачка, педагог. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 23 арк.

1738. *Купчинський* Євген (1867–1938) — укр. композитор, муз.-громадський діяч, священник. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 5 арк.

1777. *Лаврівський* Іван Андрійович (1822–1873) — укр. композитор і муз. діяч. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 20 арк.

1811. *Левицька* Ольга Максиміліанівна (1879–1925) — укр. актриса, співачка. Сестра А. Бучми. — Подано рукопис: лист до І. О. Левицького. — 1 арк.

1835. *Левицький* Йосиф Петрович (літ. псевд. — Йосип з Болшова, Йосип з Покуття; 1810–1863) — письменник, музикант. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси і книг). — 5 арк.

1844. *Левицький* Микола (1870–1944) — укр. і пол. співак, режисер і педагог. Подано: література про особу (вирізки з преси). — 3 арк.

1865. *Левковський* Дмитро — автор і упорядник збірників церковних пісень. — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»); рукопис: список складачів церковних пісень із рукоп. зб. Дм. Левковського. — 2 арк.

1878. *Леонтович* Павло Іванович (псевд. — Павло з Щуткова; 1825–1880) — письменник, видавець нотн. зб. «Лівак з-над Сяна» (1852). — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 5 арк.

1880. *Леонтович* Теодор (Богдан) Іванович (1812–1886) — укр. письменник, композитор і муз. критик. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 8 арк.

1894. *Ліпінський* Кароль — пол. скрипаль, композитор. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

1901. *Лисенко* Микола Віталійович (1842–1912) — укр. композитор, фольклорист, педагог. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

1957. *Лопатинська* (Кравчуківна) Філомена (1873–1940) — укр. співачка, артистка театру. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 7 арк.

1961. *Лопатинський* Лев Васильович — артист театру, співак. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 5 арк.

1964. *Лопатинський* Ярослав Йосипович (1871–1936) — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

1978. *Лужецький* Антоній — намісник Порохницький, парох в Літині, автор зб. — Подано рукописи: листи до І. О. Левицького, автобіографія, вірші та байки. — 11 арк.

2018. [*Людкевич* Станіслав] Людкевич Остап (!) — укр. композитор, керівник хору. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з книг і преси). — 8 арк.

2034. *Майба* Іван Діонисович (1857 – ?) — церковний співак, керівник хору. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). Автобіографія. — 5 арк.

2084. *Мандичевський* Євсевій (1857–1929) — укр. та австр. музикознавець, композитор, диригент, педагог. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2115. *Мастиборський* — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

2118. *Матезонський* Константин (1794–1858) — укр. муз. діяч, реформатор хорового співу на Закарпатті. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 2 арк.

2132. *Матюк* Віктор Григорович (1852–1912) — укр. композитор, теоретик музики. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 20 арк.

2167. *Менцінський* Модест Омелянович (1875–1935) — укр. оперний співак, педагог. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 7 арк.

2205. *Митрович* Іван — оперний співак. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2225. *Мишковський* — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

2227. *Мишуга* Олександр Пилипович (псевд. — Філіппі Мишуга; 1853–1922) — укр. співак, педагог. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 23 арк.

2245. *Моленцький* Антон Матвійович (1843–1874) — укр. актор і режисер. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 33 арк.

2252. *Монюшко* Станіслав (1819–1872) — пол. композитор, педагог, диригент. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

2290. *Нанке* Алоїз (1780–1835) — чес. і укр. композитор, диригент, педагог. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 2 арк.

2312. *Неронович* Яків (1801 – ?) — церковний музикант. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси); рукописи: автобіографічні записки. — 13 арк.

2319. *Нижанківський* Остап Йосипович (1863–1919) — укр. композитор, диригент, муз.-громадський діяч. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 11 арк.

2332. *Ніщинський* Петро Іванович (1832–1896) — укр. композитор, поет-перекладач. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

2344. *Нодь* Микола (1791–1862) — укр. композитор, письменник. — Подано: література про особу (виписки з преси). — 7 арк.

2346. *Носалевич* Олександр Модестович (1874–1959) — укр. оперний співак. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 7 арк.

2348. *Носевич* Степан — вчитель церковного співу (м. Чернівці). — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2382. *Ольшанський* Михайло (1863–1908) — укр. та пол. актор, режисер, співак. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

2423. *Павликів* Марія Теофілівна (1865–1930) — укр. співачка. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2452. *Пасічинський* Теодор — композитор, видавець. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 22 арк.

2477. *Пачовський* Михайло (1861–1938) — укр. письменник, композитор-аматор. — Подано: література про особу (виписки з преси і з книг); рукописи: лист до І. О. Левицького, автобіографія. — 15 арк.

2479. *Пашковський* Василь — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

2489. *Пентелейчук* Василь — церковний співак в Петрашах. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2490. *Петрасевич* Ієронім (1853–1892) — скрипаль. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2549. *Пісецький* Семен — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

2580. *Полотнюк* Ігнатій (1856–1908) — церковний композитор, хоровий диригент. — Подано: література про особу (виписки з преси і з книг); рукопис: автобіографія. — 2 арк.

2612. *Посацький* Константин — церковний співак. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

2658. *Радкевич* Клавдія (1859–1932) — артистка театру, співачка. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

2708. *Рійницький* Дмитро — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

2727. *Роздольський* Осип (1872–1945) — укр. фольклорист, педагог, перекладач. — Подано: література про особу (виписки з преси). — 3 арк.

2733. *Романович* Марія Федорівна (Рожанковська) (1852–1933) — артистка театру і співачка. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 1 арк.

2734. *Романович* Теофіла Федорівна (1842–1924) — артистка театру, театральний діяч. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 8 арк.

2748. *Рубчак* Іван Дем'янович (1874–1952) — актор театру, співак. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

2748. *Рубчакова* Катерина (1881–1919) — актриса театру і співачка. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 1 арк.

2752. *Рудковський* Михайло — укр. композитор. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 6 арк.

2800. *Садовський* Домет Володимир (1865–1940) — священик, диригент, муз. діяч, критик. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 4 арк.

2805. *Саламон* Щасний — (1834–1900) — священик, упорядник зб. «Коломийки і шумки». — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 11 арк.

2834. *Седляк* Людвік — укр. і чес. композитор, диригент. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 2 арк.

2872. *Серсавій* Вікентій (? – 1853) — диригент, вчитель співу в Перемишлі. — Подано: біографія; література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

2907. *Січинський* Денис Володимирович (1865–1909) — укр. композитор, диригент, педагог, музичний діяч. — Подано: література про особу (вирізки з преси). — 2 арк.

2927. *Скраба* Теодозій — церковний співак (Чернівецька обл.). — Подано: література про особу (виписки з преси). — 1 арк.

2975. *Стадник* Йосип Дмитрович (1876–1954) — укр. актор, режисер, театральний діяч, педагог, перекладач. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 6 арк.

3017. *Стечинська* (Стадникова) Софія Андріївна (1888–1959) — укр. актриса, співачка. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

3018. *Стечинський* Андрій Федорович (1849–1896) — укр. актор, режисер, драматург. Виписки і вирізки з період. видань. — 12 арк.

3071. *Такач* Михайло (1831–1893) — церковний співак при церкві Св. Варвари у Відні. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

3079. *Тарабанович* Семен — церковний співак в с. Вербіж. — Подано: література про особу (вирізка з преси: некролог). — 1 арк.

3085. *Тарнавський* Василь — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 102-103»). — 1 арк.

3117. *Тиндюк* Гнат (1825 – ?) — церковний співак в с. Космирині Тернопільської обл. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

3137. *Товстюк* В. — церковний співак в с. Нові Мамаївці. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

3146. *Топольницький* Генрик Генрикович (1869–1920) — укр. композитор, піаніст. — Подано: література про особу (виписка з преси). — 1 арк.

3220. *Ферлесвич* Василь — автор-упорядник збірників церковних пісень. — Подано: література про особу. — 6 арк.

3288. *Цайзик* Євген — укр. композитор. — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 2 арк.

3320. *Цьорох* Ілля — диригент хору товариства «Муза». — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

3337. *Чарнецький* Степан (1881–1944) — укр. театр. діяч, критик. — Подано: література про особу (виписки і вирізки з преси). — 3 арк.

3471. *Шухевич* Дарія — укр. піаністка. — Подано: література про особу (вирізки з преси). — 3 арк.

3473. *Шухевич* Оріся — співачка в хорі «Львівського бояну». — Подано: література про особу (вирізка з преси). — 1 арк.

3524. *Якимович* — автор церковних пісень з рукоп. зб. Дм. Левковського (1777–1787). — Подано: література про особу (виписка з кн. А. С. Петрушевича «Сводная галицко-русская летопись от 1772 до 1800 гг. — Львов, 1889. — С. 103»). — 1 арк.

3530. *Якубович* Дмитро — церковний співак у Львові. — Подано: біографія; література про особу (вирізки і виписки з преси); ілюстрація портрета особи. — 4 арк.

1. Антін Лужецький. Автобіографія // Дух і ревність : Владика Снігурський та інші перемишляни / упоряд. *В. Пилипович*. — Перемишль ; Львів, 2002. — С. 212-214. — («Перемиська бібліотека» Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі ; т. 2).
2. *Бернандт Г. Б.* Кто писал о музыке: био-библиографический словарь музыкальных критиков и лиц, писавших о музыке в дореволюционной России и СССР : [в 4 т.] / *Г. Б. Бернандт, И. М. Ямпольский*. — Москва : Сов. композитор, 1971–1979 : Т. 1 : А–И. — 1971. — 356 с. ; Т. 2 : К–П / ред. *А. Прохорова*. — 1974. — 313 с. ; Т. 3 : Р–Ч. — 1979. — 206 с.
3. *Бернандт Г. Б.* Советские композиторы и музыковеды : справочник : в 3 т. / *Г. Б. Бернандт, И. М. Ямпольский*. — Москва : Сов. композитор, 1978–1981 : Т. 1 : А–И. — 1978. — 270 с. ; Т. 2 : К–Р. — 1981. — 416 с. ; Т. 3, ч. 1 : С–Ф / сост.: *Л. Григорьев, А. Модин, Я. Платек*. — Москва, 1989. — 216 с.
4. *Бугаєва О. В.* Розвиток музично-біографічної довідкової справи в Україні / *О. В. Бугаєва* // Пам'ять століть (Київ). — 2012. — № 6. — С. 246-257.
5. *Бугаєва О.* Українська музична біографістика як об'єкт історичної науки / *Олена Бугаєва* // Пам'ять століть (Київ). — 2010. — № 6. — С. 109-131.
6. *Бурбан М.* Хорове виконавство Львівщини : хори, диригенти : посіб.-довідник / *Михайло Бурбан*. — Дрогобич ; Львів, 1999. — 279 с.
7. *Вальо М. А.* Фундатор української бібліографії / *М. А. Вальо* // Іван Омелянович Левицький : зб. наук. праць / упорядкув. та заг. ред. текстів *Л. І. Ільницької* ; редкол.: *Л. І. Крушельницька* (відп. ред.) та ін. — Львів, 2002. — С. 7-15.

8. *Дашкевич Я. Р.* Матеріали І. О. Левицького як джерело для біографічного словника / *Я. Р. Дашкевич* // Іван Омелянович Левицький: зб. наук. праць / упорядкув. та заг. ред. текстів *Л. І. Льницької*; редкол.: *Л. І. Крушельницька* (відп. ред.) та ін. — Львів, 2002. — С. 36-56.
9. *Єфіменко А. Г.* Волинський осередок Національної спілки композиторів України : навч. посібник / *А. Г. Єфіменко, О. І. Коменда*. — Луцьк : Вежа, 2006. — 214 с.
10. *Жеплинський Б.* Кобзарськими стежинами / *Богдан Жеплинський*; [відп. ред. *Л. І. Крушельницька*]; НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника. — Львів, 2002. — 278 с.
11. *Карась Г. В.* Музикознавча спадщина Осипа Залеського [Електронний ресурс] / *Г. В. Карась* // Мистецтвознавчі записки. — 2014. — Вип. 25. — С. 29-39. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mz_2014_25_6.pdf. — Назва з екрана. — Дата перегляду: 16 верес. 2015 р.
12. *Кульчицька Т.* Українська лексикографія XIII–XX ст.: бібліогр. покажчик / *Т. Кульчицька*. — Львів, 1999. — 360 с.
13. *Левицький І. О.* Матеріали до біографічного словника галицьких, буковинських та закарпатських українських письменників, учених та інших діячів культури, а також громадських і політичних діячів XIX ст. // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Відділ рукописів. — Ф. 167 (арх. Левицьких), оп. 2.
14. Лексикографія музична — Музичні терміни [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/58/53403/386978.html>. — Назва з екрана. — Дата перегляду: 3 серп. 2015 р.
15. *Лисенко І.* Співаки України : енцикл. видання / *Іван Лисенко*. — Київ : Знання, 2011. — 627 с.
16. *Лисенко І. М.* Словник музикантів України / *І. М. Лисенко*. — Київ : Рада, 2005. — 359 с. : фотоіл.
17. *Лисенко І. М.* Словник співаків України / *І. М. Лисенко*. — Київ : Рада, 1997. — 354 с. : портр.
18. *Лисько З.* Матеріали до бібліографії та історії української музики / *Зіновій Лисько*. — Міттенвальд ; Мюнхен ; Нью-Йорк, 1947–1961. — 252 с. — Копія машинопису // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Інститут досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів.
19. *Лисько З.* Матеріали до бібліографії української музики / *Зіновій Лисько*. — 450 с. — Фотокопія // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Інститут досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів.
20. *Лисько З.* Український музичний лексикон [Рукопис] / *Зіновій Лисько*. — Міттенвальд, 1947. — 788 с. // Український науковий інститут Гарвардського університету. — Архів З. Лиська.

21. *Любовець Н. І.* Сьомі Біографічні читання «Українська біографіка: досвід, сучасні здобутки, перспективи розвитку. (Київ, 8.06.2011 р.)». Звіт [Електронний ресурс] / *Н. І. Любовець, В. І. Попик*. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/node/458>. — Назва з екрана. — Дата перегляду: 3 серп. 2015 р.
22. *Ляшко С. М.* Українські біографічні довідкові видання XIX–XX століття : історичні та теоретико-методичні засади / *Світлана Миколаївна Ляшко*; НАН України, НБУ ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. досліджень. — Запоріжжя : Дике поле, 2010. — 286, [1] с.
23. Мала українська музична енциклопедія / опрац. *Осип Залеський*. — Мюнхен : Дніпрова хвиля, 1971. — 125 с.
24. Матеріали до біографічного словника І. О. Левицького: анот. покажчик архівних документів / упорядкув., передм. та наук.-дов. апарат *М. М. Трезуб*; вступ. ст. *М. М. Романюка*; наук. ред. *М. М. Романюк*; відп. ред. *Л. В. Сніцарчук*; наук. консульт. *Л. І. Ільницька*. — Львів, 2012. — Т. 1 : А–Б. — 355 с.
25. *Медведик П.* Діячі української музичної культури (Матеріали до біо-бібліографічного словника) / *Петро Медведик* // Записки Наукового товариства імені Шевченка. — Т. 226 : Праці Музикознавчої комісії. — Львів, 1993. — С. 370-455.
26. *Медведик П.* Діячі української музичної культури (Матеріали до біо-бібліографічного словника) / *Петро Медведик* // Записки Наукового товариства імені Шевченка. — Т. 232 : Праці Музикознавчої комісії. — Львів, 1996. — С. 464-558.
27. Мистецтво України: біогр. довідник / упоряд.: *А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський*; за ред. *А. В. Кудрицького*. — Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1997. — 700 с.
28. *Муха А.* Композитори України та української діаспори : довідник / *Антон Муха*; [худож. *І. В. Кривошей*]. — Київ : Муз. Україна, 2004. — 352 с.
29. Національна Спілка композиторів України : довідник / ред.-упоряд. *Т. С. Невінчана*. — Київ : Гроно, 2006. — 127 с.
30. *Немкович О. М.* Академічна «Українська музична енциклопедія» як резонатор провідних тенденцій розвитку і якісних змін в українській музикознавчій науці на межі XX–XXI ст. [Електронний ресурс] / *О. М. Немкович* // Українська енциклопедистика: матеріали Третньої міжнар. наук. конф. (м. Київ, 22-23 жовт. 2013 р.). — Київ : Ін-т енцикл. досліджень НАН України, 2014. — С. 105-115. — Режим доступу: <http://encyclopedia.kiev.ua/vydaniya/Dopov2013.pdf>. — Назва з екрана. — Дата перегляду: 3 серп. 2015 р.

31. *Савицький Р.* Творчість Зіновія Лиська : Нотографія. Дискографія. Бібліографія / *Р. Савицький*. — Кренфорд ; Нью-Джерсі : Ключі, 1995. — 84 с.
32. Спілка композиторів УРСР : довідник / *Муха А., Сидоренко Н.* — Київ, 1968. — 276 с.
33. Союз композиторів України : справочник / авт.-сост. *А. И. Муха*. — Київ : Муз. Україна, 1978. — 263, [1] с.
34. Союз композиторів України: справочник / авт.-сост. *А. Муха*. — Изд. 2-е. — Київ : Муз. Україна, 1984 — 318 с.
35. *Столярчук Б.* Контрабасисти України : біогр. словник / *Богдан Столярчук*. — Рівне : [б.в.], 1992. — 68 с.
36. Українська музична енциклопедія / голова редкол. *Г. Скрипник* ; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — Київ, 2006. — Т. 1 : [А–Д]. — 2006. — 680 с. ; Т. 2 : [Е–К] / [редкол.: *І. Сікорська, Н. Костюк*]. — 2008. — 664 с. : фотогр. ; Т. 3 : [Л–М] / [редкол.: *А. Калениченко* та ін.]. — 2011. — 627, [16] с. : іл.
37. Український біографічний словник : історія і проблематика створення : матеріали Наук.-практ. конф. (Львів, 8-9 жовт. 1996 р.) / [редкол.: *І. Гнаткевич, Я. Дашкевич, В. Чижко*] ; НАН України, Ін-т археографії та джерелозн. ім. М. С. Грушевського, Львів, від-ня, Ін-т біогр. досліджень НБУ ім. В. І. Вернадського [та ін.]. — Львів : Ін-т археографії та джерелозн. ім. М. С. Грушевського, 1997. — 120 с.
38. Український національний біографічний архів: науково-інформаційний проект Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://biography.nbuv.gov.ua/>. — Назва з екрана. — Дата перегляду: 3 серп. 2015 р.
39. Українські композитори : біо-бібліографічний довідник / Канадський ін-т укр. студій Альбертського ун-ту / уклад. *Марія Дитиняк*. — Едмонтон : Видавництво Канадського інституту Українських Студій, 1986. — 160 с. — (Серія довідників ; № 14).
40. Хорове виконавство України : довідник / авт.-упоряд. *М. І. Бурбан*. — Дрогобич : Вимір, 2004. — Ч. 2 : Диригенти. — 262 с.
41. *Ясіновський Ю.* Переписувачі нотолінійних ірмолінів / *Ю. Ясіновський* // Калофонія. — Львів, 2008. — Чис. 3. — С. 197-209.
42. *Coover J.* Music lexicography: Including a study of lacunae in music lexicography and a bibliography of music dictionaries / *Coover James*. — 3 ed. — Carlisle, Pa : Carlisle book, 1971. — 176 p.
43. Dictionary of Ukrainian Composers / by *Ihor Sonevytskyi, Natalia Palidwor-Sonevyts'ka*. — Lviv, 1997 — 335 с.